ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವೇನು ಎನ್ನುವುದು. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅವಾರ್ಡ್ ಎಂತಲೇ ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವು "Mahajan Commission Report or recommendations should be accepted in toto." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಯ ಬಂದಿರುವುದು ಈ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಬರೀ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ಸ್ ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರು ಇವನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಡೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟರು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸರಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಐದಾರು ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅವರು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದವರಿಗೇ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಷ್ಟವಾದವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಎಂದು ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ಹೇರಿನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಳೆ ಈಗ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ 3-30 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Five Minutes past Two of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

Rules and practice for taking up General Discussion on the annual Budgets.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, I rise to a point of order. As per rule 160, there shall be no discussion on the day the budget is presented to the Assembly. But on subsequent days it can be taken up. There is a similar rule in the Lok Sabha also, but in the Lok Sabha the practice is that after the presentation of the budget, it will be taken up for consideration after one week, not later than one week or ten days If we are given so much bulky papers, so many books, how can we be expected to go through all these papers and be prepared to speak on them within 24 hours? We should have some time to study the figures at least relating to our constituencies.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—Are we concerned with our own rules or the rules of Lok Sabha and practices ?

Sri M. NAGAPPA.—Lok Sabha rules also are worded exactly in the same way, but in actual practice, there is a difference : I quote from the book KAUL'S PRACTICE AND PROCEDURE OF PARLIAMENT (page 515) :

> "No discussion of the budget takes place on the day on which it is presented to the House. According to the practice obtaining in Lok Sabha, generally the budget is ordinarily discussed after a week or ten days of its presentation to the House. The Railway Budget is also taken for discussion after a week of its presentation."

That is the practice there. The rule is the same as ours. I therefore respectfully sub it that we should not be expected ourselves fully and forcibly before this House because so much literature is supplied to us. I submit Sir, the same practice that is obtaining in the Parliament may be adopted here and the budget discussion may be taken up in this House also after some time. The Speaker has got residuary powers and by virtue of that he can direct that the budget discussion may be commenced after seven days or ten days. Therefore I submit that the practice which is prevalent in Lok Sabha may be adopted here also.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ). —ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ವಾರ ಚೈಂ ಬೇಕು ಎಂದು ಏನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಪೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೂ ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಡೀಟೇಲ್ ಆಗಿ ಓದಿ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Members Sri Nagappa and Sri Bangarappa. I have got great sympathy with what they have said. So far as the position is concerned, the rule is very clear that the budget is not to be taken on the same day. It means that it can be taken up on any subsequent day. It has been pointed out by the hon. member Sri Nagappa that in Lok Sabha, also the rule is the same, but the practice is otherwise. I understand there is full significance in that practice. I would like to give sympathetic consideration to that proposal. But here what has happened is, this programme of the presentation of the Budget and general discussion as also the discussion on the Demands was fixed in consultation with Members of all important groups in this House. Therefore, this is the result of the agreement among all sections of the House here. I can understand there should be sufficient time for the hon. Members to go through it and probably that may be borne in mind hereafter. But under the present circumstances,

(MR. SPEAKER)

it is not possible to make any adjustment as suggested by the hon. Members. There is a very tight schedule. There are many holidays. The demands have to be voted by the 28th of March. The last two or three days of March are also holidays. If members insist on postponement like this, probably there would be much inconvenience, not only to this House but to the Government and all parties concerned. Therefore, I am sorry I cannot accept that suggestion now. Hon'ble Members who are prepared to make their observations on the Budget, may go ahead. The general discussion on the Budget, will go on for five days. Such of the Members who feel that they cannot do justice to the matter here and now, can take their turn a little later and offer their remarks. Therefore, I am sorry, that though I have much sympathy with the views expressed by members I cannot accept the point of order, and the debate may therefore proceed. The Hon. Leader of the Opposition Sri S. Sivappa may begin his speech.

Budget Estimates for 1969-70

General Discussion

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, 1969-70ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಯ ವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತ, ಹಣಕಾಸಿನ ನಟವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿಯ ಬಜೆಟ್ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಎರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಬಜೆಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತ ಪಟ್ಟಿರುವ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಹೀಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಸ್ತಿವಂತನಾದ ತಂದೆಗೆ ಷೋಕಿ ಮಾಡುವ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಈಡು ಮಾಡಿ, ಭೋಗ್ಯ ಮಾಡಿ ಷೋಕಿ ಮಾಡಿ, ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನೆರ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಓದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಯಾವ ಆಸ್ತಿವಂತನ ಮಗನಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವಾದ 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬತಕ್ಕ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಏನೇನು ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ನಟವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳ ವಿಷಯ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ "ಆಯಾರಾಮ್ ಗಯಾ ರಾಮ್", ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಯಾ ಗಯಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೋದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರು ಬಂದರು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹೆಗಲನ್ನೇ ಅವರು ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ಕ್ಲೈಮ್ ಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗೊತ್ತು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದವರಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸೇರಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ